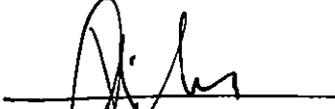

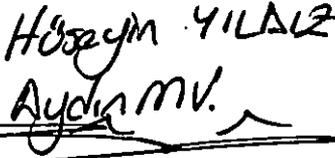
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

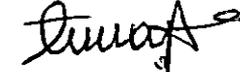
Madencilik ruhsatlarının ihalesiz devrinin hukuki dayanaklarının, ekonomik ve çevresel etkilerinin ve MAPEG ve Taşınmaz Komisyonu uygulamalarının şeffaflık düzeyinin tüm yönleriyle araştırılması, ortaya çıkarılması, tespit edilmesi ve değerlendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygıyla arz ederim.

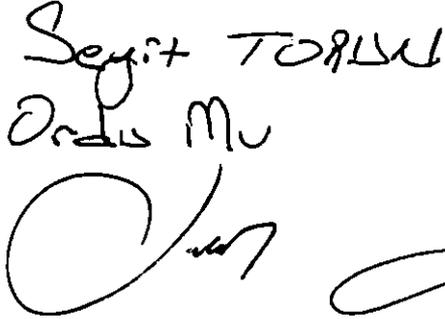

Ayşe TIMİSİ ERSEVER
Ankara MV

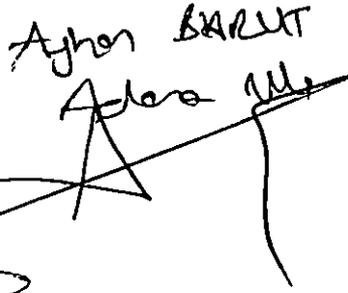

Evrin RIZVANOĞLU

İstanbul Milletvekili

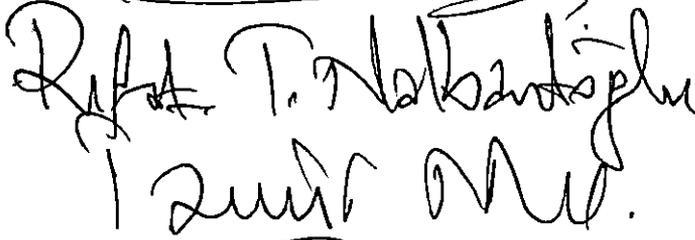

Hüseyin YILMAZ
Aydın MV.

M. Tuncay ÖZKAN
İzmir MV.

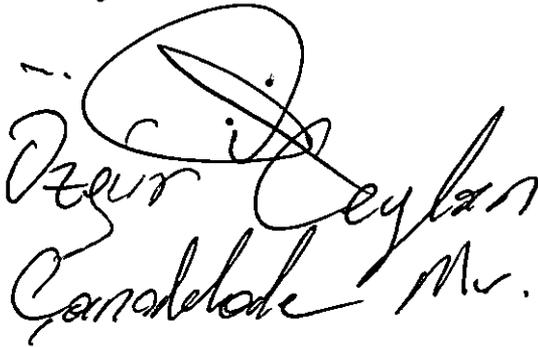

Seyit TORUN
Ordu MV

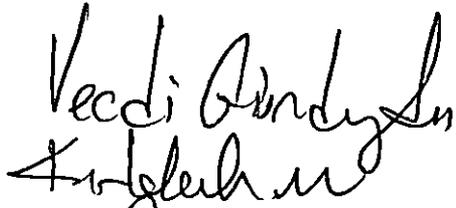

Ayhan BARUT
Adana MV

Deriz-Deniz
Antara MV.

Rifat T. Nalbantoğlu
İzmit MV.

Senker Sarı
Balıkesir MV

Özgür Seyhan
Çanakkale MV.

Vechi Öndüç
Kocaeli MV

Alioğlu
İstanbul

GENEL GEREKÇE

Doğal kaynaklar devletin hüküm ve tasarrufu altında olup, Anayasa'nın 168'inci maddesi uyarınca kamu yararı doğrultusunda işletilmek ve yönetilmek zorundadır. Stratejik, sınırlı ve geri dönüşü olmayacak biçimde tüketilen bu kaynakların aranması ve işletilmesi; şeffaflık, hesap verebilirlik, nesiller arası adalet ve çevresel sürdürülebilirlik ilkelerine bağlı olmak zorundadır. Ancak son yirmi yılda madencilik alanında gerçekleştirilen mevzuat değişiklikleri ve idari uygulamalar, doğal kaynaklarının kullanımında kamu yararının gereğince gözetilmediğine ilişkin ciddi toplumsal kaygılara yol açmıştır. Bu süreçteki pratikler, ruhsat rejimini kamuya ait varlıkların hızla özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine aktarılması görevini icra etmeye odaklanmış, sorunlu bir yapıya dönüştürmüştür.

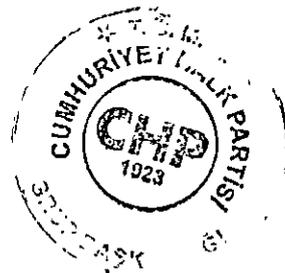
2015 yılında yapılan Maden Kanunu değişikliğiyle II(b) ve IV. grup maden ruhsatlarının ihalesiz devredilmesinin önünün açılması; 2015 yılında yapılan Maden Kanunu değişikliğiyle II(b) ve IV. grup maden ruhsatlarının ihalesiz devredilmesinin önünün açılması ve son dönemde yürürlüğe giren 7554 sayılı Kanun ve ilgili düzenlemeleri birlikte değerlendirdiğimizde; ruhsatlandırma ve faaliyete geçiş süreçlerinin denetimden kaçırıldığı olağanüstü hızlandırmayı esas alan, finalde "Süper İzin" mekanizmasını kanunlaştıran bir irade ortaya çıkmıştır. 11.09.2018 tarihli ve 2018/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle kamu kurumlarının mülkiyet ve tasarrufundaki taşınmazların ruhsatlandırma süreçlerinde yürütmeye geniş yetkiler tanınması; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Taşınmaz Komisyonunun karar ve işlem süreçlerinin kamuya kapalı şekilde yürütülmesi ve bu komisyonun çalışma usullerinde teknik kriter ya da denetim mekanizmalarının bulunmaması; MAPEG tarafından uzun yıllardır kamu erişimine açık olarak paylaşılan ruhsat verilerinin 2025 yılı itibarıyla yayından kaldırılması ve ruhsatların niteliği ile içerik bilgilerine erişimin sınırlandırılması, madencilik rejiminde şeffaflığın ortadan kalktığına işaret etmektedir.

Öte yandan yalnızca 2022–2025 yılları arasında Taşınmaz Komisyonu eliyle toplam 11.549 ruhsat sahasının özel sektöre devredilmesi, rekabete açık ihale süreçlerinin yerini hızlandırılmış ve otomatige bağlanmış bir ruhsat tahsis rejimine bıraktığı yönündeki değerlendirmeleri güçlendirmiştir. Bu kapsamda yürütülen kararların hukuki dayanakları, kamu maliyesine etkisi, yerel topluluklar üzerindeki sonuçları ve çevresel etkileri konusunda kamuoyunun bilgi edinme hakkı sistematik biçimde sınırlandırılmış durumdadır. Söz konusu Komisyon, hangi somut gerekçeler ve temel ilkelere dayanarak aldığı belirsiz kararlarıyla kamuya ait alanların ruhsatlandırılmasında aktif bir rol oynamakta; "otomatik onay" mercii gibi çalışmaktadır.

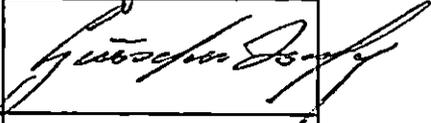
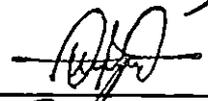
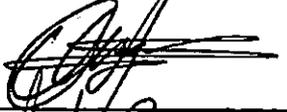
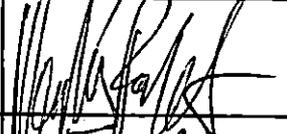
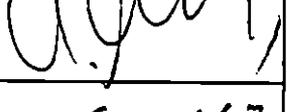
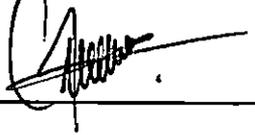
Doğal kaynakların tahsisi yalnızca ekonomik çıktı gözetilerek değerlendirilmesi gereken bir konu değildir. Tarım ve gıda güvenliği, yeraltı su kaynakları, orman ekosistemleri, kırsal geçim kaynakları, çevresel bütünlük, kamu maliyesi kaybı, yerel yönetimlerin yetki alanı ve gelecek kuşakların hakları bakımından da doğrudan sonuçlar doğurmaktadır. Bu nedenlerle, söz konusu ruhsatlandırma süreçlerinin hukuka uygunluğu, uygulamadan hangi kişi ve şirketlerin yararlandığı, ihale yerine doğrudan devir yönteminin kamuya maliyeti, bilgi saklama uygulamalarının hangi gerekçeyle hayata geçirildiği ve madencilik rejiminin kamu yararını ne ölçüde gözettiğinin araştırılması zorunluluk haline gelmiştir.

Sonuç olarak; rekabete açık ve şeffaf ihale süreçlerinin sistematik biçimde devre dışı bırakıldığı, ruhsatlandırma işlemlerinin kamuoyundan gizli ve kapalı kapılar ardında yürütüldüğü, kamunun ortak varlığı niteliğindeki maden sahalarının hızla ve yoğun biçimde belirli sermaye gruplarına devredildiği bir uygulama pratiğinin yerleştiği görülmektedir. Bu süreçlerin çevresel, toplumsal ve ekonomik etkilerinin kamu idaresi tarafından yeterince değerlendirilmemesi; kamu denetim mekanizmalarının zayıflatılması ve bilgi edinme hakkının bilinçli tercihlerle sınırlandırılması yönünde ciddi bulgular ve haklı kamuoyu endişeleri mevcuttur. Bu tablo, izin ve onay süreçlerini merkezileştirerek hızlandıran ve denetimi fiilen devre dışı bırakan “süper izin” yaklaşımıyla birlikte değerlendirildiğinde; ruhsatlandırma, tahsis ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerinin denetimsiz hale gelmesine, kümülatif çevresel etkilerin göz ardı edilmesine ve idarenin kendi işlemleri üzerindeki denetim yükümlülüğünün zayıflatılmasına yol açarak, ormanlar, tarım alanları, su havzaları, yerleşim alanları ve hassas ekosistemler üzerinde geri dönüşü mümkün olmayan büyük çevresel, toplumsal ve ekonomik yıkımlar yaratma riski taşıdığı açıktır.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. Sübel Taylan	İzmir	
3. GÜRSEL EROL	Elaçlı	
4. Ali ÖZTUNÇ	Kahramanmaraş	
5. Cemal ENGİNYURT	İstanbul	
6. Mahir POLAT	İzmir	
7. Servet Mullaoglu	Hatay M.V.	
8. Veli Ağbaba	Malatya M.V.	
9. Utku Çoközer	ESKİŞEHİR	
10. Jale Nur SÜLLÜ	ESKİŞEHİR	
11. Gizem ÖZCAN	Muş M.V.	
12.		
13.		
14.		
15.		

